

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Arbejdsgruppen for borgermødet
23-05-2023

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Indhold

Initiativgruppen Houlkær, start og udvikling i området	1
Initiativgruppens tanker om trafikforholdene i området Øst for Paradis	2
Kommuneplanen for området	7
Tiltrækning af industri og virksomheder i Viborg Øst:.....	8
En kort konklusion	10

Initiativgruppen Houlkær, start og udvikling i området

I 1985 startede et formaliseret samarbejde mellem Houlkærskolen, Houlkær Idrætsforening, Boligselskabet Viborg og Houlkær Kirke samt grundejerforeninger i området og blev siden ændret til Initiativgruppen Houlkær. Samarbejdet præges stedse af gensidig tillid og solidaritet, hvor en parts manglende evne til at bidrage i en periode kompenseres uden tøven af de andre aktører.

Blandt de mange resultater kan nævnes:

- A. Udgiver Houlkær Nyt (nu oplag 4.000) til alle husstande i området i 4 farver 4 gange om året; bladet er samtidig kirkeblad og medlemsblad for Idrætsforeningen
- B. Varetager områdets interesser i relation til blandt andet offentlige myndigheder på fritids- og kulturområdet, plan- og energiområdet samt på natur- og miljøbeskyttelsesområdet
- C. Igangsætter og gennemfører små og store lokalaktiviteter og projekter og som eksempler på indsatser kan nævnes:
  - Houlkær Bibliotek og overbygning på Houlkærskolen
  - Tunnel under Skaldehøjvej ved Houlkærskolen og Rundkørslen Randersvej/Tapdrupvej
  - Bynær natur med:
    - Grønt Partnerskab (3 folkeskoler, Kommunen og Naturstyrelsen) og felter for at afprøve plejestrategier på Klostermarken
    - 3 workshops og
    - strategisk indsats for øget biodiversitet i Granada og Den Grønne Kvadrant med Klostermarken
  - Byfester, nu med Houlkærløb
  - Senest fået tegnet og opført toiletbygning ved madpakkehuset og shelters i Granadaskoven. Samtidig er der indrettet en feltstation i samarbejde med og til brug for Viborg Gymnasium og Houlkærskolen. (Renholdelsen har Viborg Kommune overtaget i 2022 og 2023).

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Initiativgruppens tanker om trafikforholdene i området Øst for Paradis

For nylig er der blevet anlagt en cykelsti mellem Rindsholm og Møllehøjskolen.

Overlund Skole vil blive omdøbt til Lysningen, der er under opførelse og planlagt til at åbne efter sommerferien 2024. Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 6. februar 2023 (pkt. 12) at bevilge 700.000 kr. til en ny rampe ved tunnelen under Randersvej, og at 200.000 kr. til eventuel længdeparkering langs institutionsvejen ikke skal udføres nu, da der ikke er plads i budgettet. Hvis udvalget mener, at anlæggene er vigtige, burde der være plads til at gøre det rigtige nu, fx i lyset af at anlægsbudgettet vel aldrig nogensinde blev brugt!

Etableringen af det nye boligområde, Taphede, er nu i fuld gang.

Der forventes i perioden 2020 - 2040 etableres 1.600 boliger i området. Der er to store skoler i området Øst for Paradis, Houlkærskolen samt Lysningen fra 2024. De to skoler deler byområdet mellem sig. Lysningen vil dog også være overbygningsskole for eleverne i landområderne syd for Randersvej. Det betyder at elever fra Møllehøjskolen skal gå på overbygningen på Lysningen. Der har været drøftelser om, hvor elever fra Taphede skal gå i skole.

Elever fra det nordlige område vil let kunne komme til Houlkærskolen, mens resten af Taphede området vil kunne betjenes af Lysningen.

Det kunne være oplagt at lade tanken om det frie skolevalg virke i dette område, så elever og forældre selv vælger, hvilken af de to skoler de vil bruge. Der vil være gode stiadgange til begge skoler. Det betyder, at eleverne sagtens kan transportere sig selv på cykel ad det udbyggede stinet til de to skoler.

Det betinger dog, at stierne etableres fra starten, så de er klar, når de første byboere flytter ind i området. Det skal sikres, at der fra området er stiforbindelser til både Overlundstien mod Lysningen samt til stierne langs Skaldehøjvej, mod Houlkærskolen.

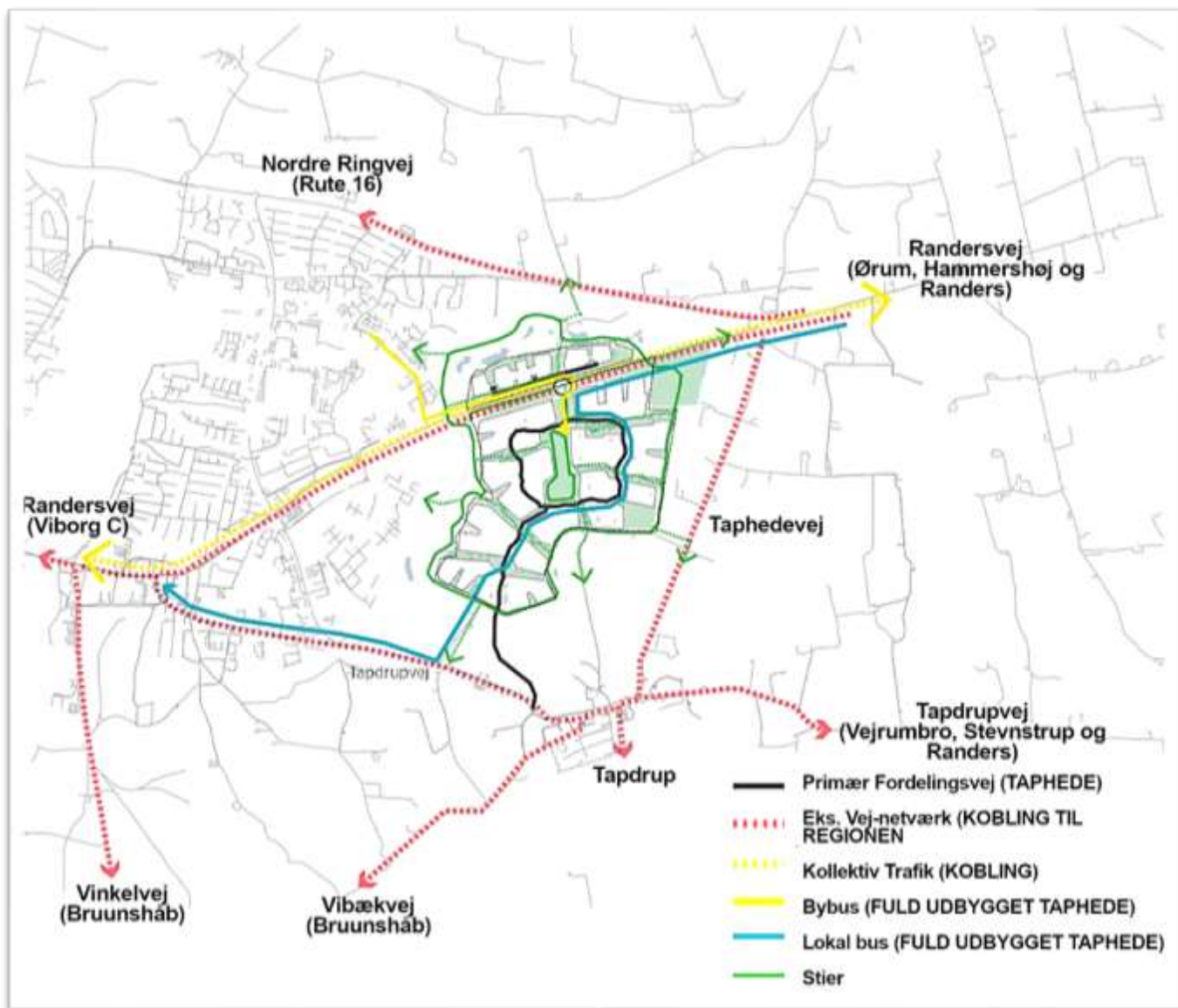
Elever fra Houlkærskolen på tur til Granada

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Det bør påpeges, at stianlæggene i Taphede er for smalle, Hvis de skal fungere som gode stiforbindelser for både pendlere og skoleelever bør de være mindst 3m brede. De er i planen for området angivet til kun at være 2m brede.

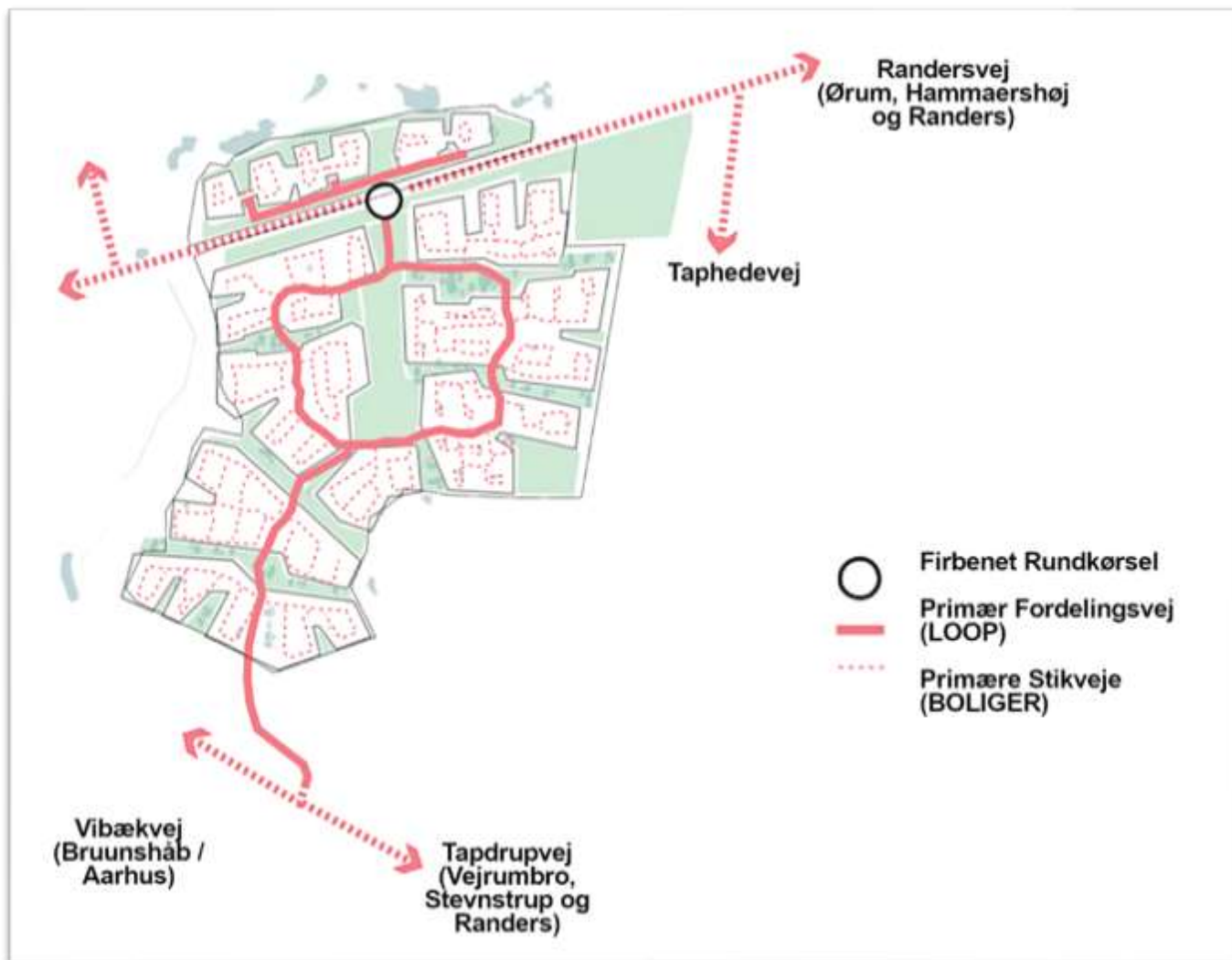

Stianlæg i Taphede. (<https://www.cfmoller.com/-da/>)

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Vejene i Taphede - Større veje samt stikveje. (<https://www.cfmoller.com/-da/>)

Houlkær-Området er udbygget efter en byplankonkurrence først i 70'erne, og i den sammenhæng søgte man at etablere et område, hvor biler blev søgt samlet på få større veje, og hvor der blevet etableret et net af stier løst fra bilvejene.

Houlkærvej blev den store vej, der skulle binde området sammen trafikalt. Den blev planlagt som en vej med fire kørebaneer, hvor man kun anlagde de to inkl. gadelys til de to kørespor. Der er derfor en bred græsabat i vestsiden af vejen, hvor der nu er anlagt en sti på en del af strækningen. Der er forberedt gadelys langs stien, idet gadelyset langs vejen ikke kan nå over til stianlægget. Senere er Houlkærvej forlænget mod syd ad en ny

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

facadeløs vej, Tapdrupvej, mens Skaldehøjvej er forlænget til Randersvej. Syd for Randersvej er Asmild Mark på samme måde blevet en fordelingsvej i Overlund Øst.

Det selvstændige stinet forbinder også boligområderne, men er ikke blevet fuldt udbygget, så der er nogle mangler forskellige steder i bydelen.

- Houlkærstien ønskes forbundet/forlænget helt hen til Skovbakkevej og med en bedre forbindelse til stibroen over Houlkærvej samt stitunnellen under Houlkærvej ved Fristruphøjvej.
- Tapdrupvej ønskes friholdt for cyklister på hele strækningen på samme måde som Houlkærvej – dvs. særskilt cykel- og gangsti adskilt fra men langs vejen.
- Den nuværende sti langs Tapdrupvej ender ved Asmild Mark. Den ønskes derfor forlænget, så den får forbindelse til Tapdrupstien ved Gl. Randersvej.
- Der mangler stiforbindelser til Houlkærhallen ad eller i nærheden af Odshøjvej.
- Flere steder i området er der behov for en bedre gadebelysning - specielt ved stierne.
- Adgangene til stitunnellen under Randersvej ved Skolevej ønskes forbedret, som foreslået i forbindelse med etableringen af Lysningen.
- Overlundstien ønskes forlænget, så den får forbindelse med det nye område, Taphede. Den giver en trafiksikker skolevej fra mange boliger i Overlund Øst og Taphede til Lysningen.
- Stianlæggene til den nordlige del af Taphede ønskes anlagt inden beboerne flytter ind, så der fra starten er gode stiforbindelser mod både Houlkærskolen og Lysningen.

Der er behov for at give borgerne en bedre orientering om, hvor der er stier, så man undgår fodgængere og cyklister på de store bilveje:

- Houlkærvej, Tapdrupvej, Randersvej, Odshøjvej med flere.
- Når man færdes ad stierne, vil det også være rart at få at vide via gadenavnskilte, hvilke veje man krydser.

Ved sidevejene til Houlkærvej ønskes etableret helleanlæg samt venstresvingbaner af hensyn til trafiksikkerheden. Der sker for let bagendekollisioner, når venstresvingende overholder deres vigepligt for modkørende.

Den kollektive trafik i bydelen ønskes fastholdt eller forbedret via:

- En højere frekvens på ruterne. Det vil betyde at flere bruger busserne.
- Der bør i god tid inden Taphede færdiggøres etableres busruter til den nye bydel, så tilflytterne kan se, at der er bus i området, så de behøver ikke at købe bil nr. 2
- En eller anden form for busvej over søerne ad Hans Tausens Vej. Kan måske etableres via signalanlæg, hvor busserne får forkørselsret gennem et signalreguleret busspor.
- Der ønskes bedre togforbindelser fra Viborg til den Østjyske længdebane og Aarhus.

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Den nuværende togforbindelse mellem Viborg og Aarhus tager alt for lang tid, og kommunen bør presse på for at udvide kapaciteten ved Langå Station, hvor toget i dag skal vendes. Det er ulogisk, at man kan spare halvanden times transport ved at køre i bil til Skanderborg, hvor der er gode togforbindelser.

For nogle år siden blev der udarbejdet et notat om jernbanen ved Viborg, som viser, at der er store muligheder for forbedringer:

- Et par steder skal der laves et ekstra spor for at afhjælpe den ensporede bane, fx ved Tange, hvor man så kunne standse nogle af togene og få en station tæt på Energimuseet.
- Nye stationer vil sikkert også betyde en bedre udvikling af det område, hvor de placeres, uden at biltrafikken på vejene stiger.
- Notatet angiver flere muligheder for nye stationer, og det vil kunne flytte trafik fra vejene over på jernbanen.
- Der er plads på banen til at indsætte flere tog mellem Skive og Aarhus. Der vil også være plads til en direkte forbindelse mellem Viborg og Randers.
- Notatet ser ud til at være blevet væk eller glemt i forvaltningen.

Vejdirektoratet arbejder på at fastlægge den kommende motorvej ved Viborg, og der analyseres i øjeblikket to mulige linjeføringer.

Motorvejen øst om Viborg vurderes af Initiativgruppen at være den bedste for Viborg Kommune:

- Den vil sandsynligvis blive den billigste, idet der hertil ikke skal bygges større kommunale vejanlæg. De nuværende større veje i Viborg kan lede trafikken til motorvejen øst for Viborg. Det gælder trafik fra de eksisterende erhvervsområder i vestbyen og fra alle boligområderne i Viborg.
- Holstebrovej, Vestre og Søndre Ringvej, Ringvejen, Vejlevej, Aarhusvej, Randersvej og Nordre Ringvej vil let kunne lede trafik til og fra motorvejen øst for Viborg.
- Trafikken fra den østlige del af Viborg kan ikke umiddelbart ledes til en motorvej vest for Viborg uden at der skal anlægges nye større kommunale vejanlæg, som fx en østre omfartsvej til 150 mil. kr., hvis man vil undgå mange gennemkørende biler i Bruunshåb.
- Motorvejen øst for Viborg giver en god forbindelse til Foulum (Universitetet samt de private virksomheder i dette område).
- Den vil også betyde, at der bliver en god forbindelse til Grundfos i Bjerringbro, som i dag er uden gode vejforbindelser til de større veje i Jylland.
- Desuden vil den også medvirke til, at der kan skabes nye arbejdspladser i den østlige del af Viborg, fx industri og liberale erhverv.

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Motorvej øst for Viborg vil kunne understøtte, at der etableres virksomheder i forbindelse med den kommende dyrlægeuddannelse samt videns-virksomhederne ved Universitetet ved Foulum i øvrigt.

Kommuneplanen for området

Øst for Paradis er området mellem Nordre Ringvej og Nørreådalen og Viborg-Søerne og Tapdrup, ca 30 km² med godt 13.000 borgere, 3 folkeskoler og 3 kirkesogne.

Området:

- er bebygget fra 1950-erne med parcelhuse og fra 1970-erne også med etageboliger med plads til butikker og institutioner for områdets beboere, men i øvrigt ret små erhvervsarealer. Der er en klar tendens til at byggegrundene nu bliver udlagt meget mindre end for få år siden
- har mange grønne områder, bl.a. er
  - slugterne øst for Viborg Nørresø friholdt for bebyggelse
  - der mange grønne områder mellem bebyggelserne
  - er der store sammenhængende grønne arealer syd for Randersvej, bl.a. med Klostermarken, Skovsgård Skov, Forstbotanisk have og Golfbanen

I Planstrategi 2040 [forslag-til-planstrategi-2040.pdf](#) (viborg.dk) står på side 10:

- ”**Fortætning.** Byvækst skal i højere grad ske ved fortætning og byomdannelse og i mindre grad ved inddragelse af ny jord. Når ny jord inddrages, skal arealudnyttelsen optimeres ved øget tæthed og mindre boligstørrelse”

Bemærkning: fortætningen kan ikke ske ved at bygge på grønne fællesarealer, men ved at bygge flere m² og boliger på allerede bebyggede arealer så de arkitektoniske kvaliteter og de brugsmæssige værdier øges.

Initiativgruppen Houlkær har 5. dec. 2020 fremsendt forslag til områder:

- ”**Bynære landskaber.** Natur, rekreative områder, klimaløsninger og andre grønne kvaliteter i og på kanten af byerne skal forenes med byudvikling - i Viborg by som det blå-grønne Ø”

Bemærkning: Biodiversiteten på bynære lysåbne arealer er lige som biodiversiteten i landbrugslandet i tilbagegang ifølge biodiversitet.nu. Områderne betyder rigtig meget for mange mennesker, jvf også professor Jørgen Primdahls forskning derfor bør der ske fokuseret indsats for at øge biodiversiteten f.eks. ved

- At navngive de grønne arealer i Naturområde Øst for Paradis med overskrift
  - i. syd for Randersvej med **Houlkær Bypark** - Granada
  - ii. nord for Randersvej **Viborgs Grønne Kvadrant** - Golfælleden

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

- *At pleje arealer systematisk, prioriteret og engageret bl.a. ved grundig kortlægning og planlægning herunder fredede arealer med overordnet målsætning og planlægning med borgerinddragelse*

Efter lov om naturbeskyttelse tilgodeser fredning lovens formål.

§1. Loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for

menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Stk. 2. Loven tilsigter særligt

1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige

og undervisningsmæssige værdier,

2) at **forbedre**, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske

interesser, og

3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Stk. 3. Der skal ved lovens administration lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden.

Natur i området

Tiltrækning af industri og virksomheder i Viborg Øst:

Bort set fra sundhedsrelaterede erhverv som læge, tandlæge, fysioterapi og lignende er området er velforsynet med institutioner, butikker samt en biblioteksfilial til områdets borgere.

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

Der er mange eksempler på udvikling, på trods af den kommunale planlægning:

- Bygninger udnyttedes til andre formål end de først tiltænkte f.eks.
  - Sportscentret blev til medieskolerne.
  - Servicestationen blev til et bageri.
  - Klubhuset blev til en restaurant, men står nu desværre tomt.
  - Det stort anlagte butikscenter kunne ikke fyldes ud og blev til genbrugsbutik og tomme lokaler
- Bygning på tværs afskærer Centret fra kirken og gymnasiet.
- Overlundcentret udvides med dagligvarebutik nord for Randersvej

I Asmild sogn bor der 7.286 indbyggere, i Tapdrup sogn 850, og Houlkær sogn 5.147, i alt 13.283 indbyggere. Når der i gennemsnit er én praktiserende læge pr. 2.000 indbyggere, falder det naturligt at spørge, hvad der skal til, for at praktiserende læger og anden sundhedsservice kan etablere sig i Houlkærcentret.

Langs Randersvej er der arealer til bl.a. boliger, butikker og lager, håndværksvirksomheder, herunder autoværksted, servicestation, skole, videns- og konsulentvirksomheder samt domstole.

I Bruunshåb er der også arealer til håndværks- og autoværksteder. Der er plads til flere, og en kommunal genbrugsstation har været nævnt.

Hvorledes kan eksisterende virksomheder og institutioner udvikles, så der kommer flere arbejdspladser Øst for Søerne?

5 km mod øst fra bygrænsen ligger Energinets store transformerstation med forbindelse til Norge og AU Foulum, som skal udbygges bl.a. med dyrlægeuddannelse.

10 km fra bygrænsen ligger Tjele Gods, hvor der arbejdes med et ambitiøst vedvarende energiprojekt, Biocirc som vil at opføre, hvad de selv kalder en "energi-ø på land" i Viborg. Planen er, at "øen" allerede i 2026 skal gøre Viborg til en af de grønneste kommuner og skabe 200 nye grønne arbejdspladser.

I forslag til planstrategi 2040 kan man:

- På side 34 læse eksisterende målsætninger:
  - Der skal etableres solcelleanlæg, vindmøller og biogasanlæg, så kommunen mindst bliver selvforsynet med el og gas (i 2030).
- På side 35 læse formålet:
  - Der skal prioriteres arealer til natur, fritid, energiproduktion, bosætning, drikkevandsforsyning og fødevarerproduktion, så der findes den rette balance i udnyttelsen af arealerne, som er en begrænset ressource.
- På side 36 læse principperne:

Initiativgruppen Houlkær

Bilag til indbydelsen til Borgermøde den 23. maj 2023

- VE-anlæg, såsom solceller, vindmøller, biogasanlæg og tilknyttede lagrings- og distributionsfaciliteter, skal placeres i produktionslandskabet og om muligt samtænkes. Hensynet til energiproduktion skal afvejes i forhold til landskabsgrundlaget og værdifuld landbrugsjord.
- Sammenhængende og prioriteret natur: Naturområder kædes sammen til større, sammenhængende områder, der udgør grundlaget for en prioriteret indsats for at højne kvaliteten af natur og som friholdes for intensivt landbrug og skovbrug.
- Grøn struktur: Væsentlige kystlandskaber, ådale, skove, heder og søer udgør sammen med sammenhængende naturområder kommunens grønne struktur og skal prioriteres til biodiversitet, bosætning og friluftsliv.

Ser man på det åbne land mellem Tjele Å og Nørreå, kan man afgrænse tre områder på hver 800 hektar øst for bygrænsen, hvor der er mellem 50 og 60 lodsejere i hvert område. Syd for Nørreå kan man ligeledes afgrænse et område på 800 hektar med 50 lodsejere. Området er præget af enkelte produktive landbrug og mange landbrug, som reelt er en bolig på landet (Anders Nielsen, Ministergården på Randersvej, nu Tenorgården har ikke levet forgæves).

Derfor foreslås en strategisk plan for de 5 områder, hvor:

- Hensyn til natur, vedvarende energi og landbrug systematisk analyseres, vurderes og afvejes.
- Lodsejernes interesser afklares ved at interviewe et repræsentativt antal på et oplyst grundlag, som blandt andet omfatter økonomi og muligheder for at bosætte sig i en nærliggende by (landbrugsjorden bliver 2-3 gange mere værd, når der gives tilladelse til store vedvarende energianlæg, hvilket udfordrer en samlet planlægning).
- Ideer til mulige virksomheder indenfor bioteknologi, energi og landbrugsservice dokumenteres.

En kort konklusion

Der er mange udfordringer og der er i området, men også en aktiv befolkning, der gerne vil medvirke til at gennemføre forslagene til handling.

Der skal vælges fremtid for området!

Der skal findes og reserveres de nødvendige midler.

Med mange hilsener, **Initiativgruppen Houlkær**
af Arbejdsgruppen for borgermødet den 23. maj 2023

Henning Bruun-Schmidt
Mobil: 20 10 00 08, E-mail: henningbruundschmidt@gmail.com

Køer på græs, Houlkær